

10

GODE

RÅD

OM ARBEJDE
MED KEMIKALIER

BRANCHEARBEJDSMILJØRÅDET
FOR SERVICE- OG TJENESTEYDELSE

10 GODE RÅD OM ARBEJDE MED KEMIKALIER

Her er 10 gode råd om arbejde med farlige kemikalier.

De 10 gode råd handler om principperne for forebyggelse, og hvordan man sikrer sig, at arbejdet med farlige kemikalier kan foregå sikkert og forsvarligt.

De 10 gode råd henvender sig til alle, der bruger kemikalier i deres arbejde, det vil sige både arbejdsledere, sikkerhedsorganisation og den enkelte medarbejder. Folderen er udarbejdet af Branchearbejdsmiljørådet for service- og tjenesteydelser i samarbejde med branchens parter.

- 1 **Principper for forebyggelse**
- 2 **Før kemikaliet bruges**
- 3 **Opbevaring af kemikalier**
- 4 **Arbejdspladsens indretning**
- 5 **Værnemidler**
- 6 **Arbejde med kemikalier**
- 7 **Hygiejne**
- 8 **Affald**
- 9 **Substitution**
- 10 **Vil du vide mere?**

1

PRINCIPPER FOR FOREBYGGELSE

Påvirkningen fra farlige stoffer og materialer skal fjernes eller begrænses mest muligt i forbindelse med arbejdets udførelse. Det betyder, at:

- mængden af farlige stoffer og materialer bør fjernes, erstattes eller begrænses til det minimum, der er nødvendigt for arbejdet
- antallet af ansatte, der påvirkes eller risikerer at blive påvirket af farlige stoffer og materialer, bør begrænses mest muligt
- arbejdsstedet skal indrettes hensigtsmæssigt blandt andet med udsugning, hvor det er relevant
- medarbejderne skal beskyttes mod udsættelse for farlige stoffer og materialer ved brug af egnede personlige værnemidler i det omfang, det er relevant
- medarbejderne skal sørge for at opretholde en god håndhygiejne.

2

FØR KEMIKALIET BRUGES

- Der skal gennemføres en grundig instruktion i, hvordan arbejdet med kemikalier kan foregå sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.
- For alle farlige kemikalier skal der være en arbejdspladsbrugsanvisning, der beskriver forholdene på arbejdsplads i forhold til brug af kemikaliet. Sørg for, at alle ved, hvor den opbevares.
- Arbejdspladsbrugsanvisningen bør læses grundigt igennem, før man går i gang med at bruge kemikaliet.
- De punkter i arbejdspladsbrugsanvisningen man især skal koncentrere sig om, er 4 – 5 – 6 – 7 – 8 og 16, (førstehjælpsforanstaltninger, brandbekæmpelse, forholdsregler ved spild på virksomheden, håndtering, opbevaring og oplagring, brug af personlige værnemidler, eventuelt forbud mod alenearbejde samt anvendelsesområder på virksomheden).
- Giftmærkede kemikalier må kun bruges efter godkendelse af Arbejdstilsynet.

3

OPBEVARING

- Emballagen til kemikalier skal altid være lukket ved opbevaring.
- Kemikalier bør ikke opbevares sammen med fødevarer.
- Som udgangspunkt bør man ikke hælde kemikalier over i en anden beholder, men hvis man alligevel gør det, skal denne beholder være egnet, og den skal mærkes med indhold.
- Giftmærkede kemikalier skal opbevares under lås.

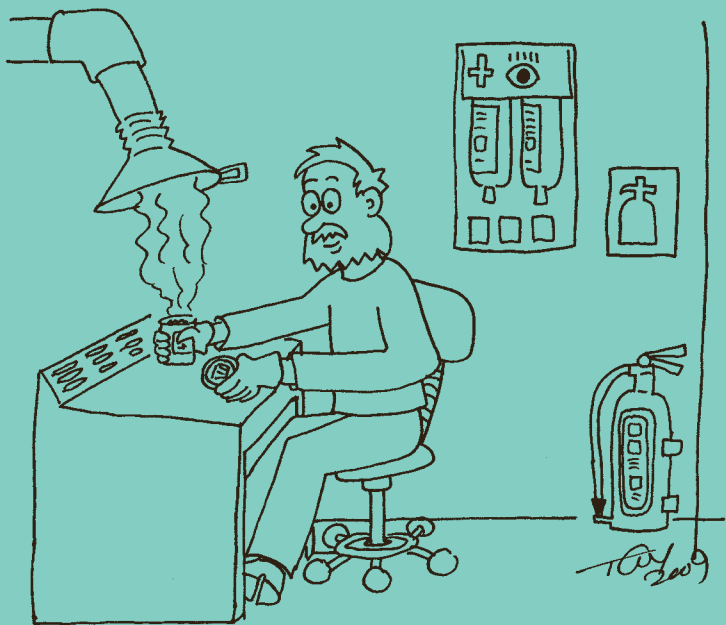

4

ARBEJDSPLADSENS INDRETNING

- Arbejdet med kemikalier skal foregå med nødvendig ventilation, herunder eventuelt punktudsugning eller i stinkskebe, hvis brugen af kemikaliet kræver dette.
- Alle skal vide, hvor der er øjenskyllflasker, førstehjælpskasse, værnemidler, brandslukningsudstyr og brandtæppe, hvis det er relevant.
- Det er vigtigt, at der er god orden og ryddelighed.
- Spildte kemikalier skal fjernes med det samme.

5

PERSONLIGE VÆRNEMIDLER

- Personlige værnemidler skal bruges, hvis det er nødvendigt efter arbejdspladsbrugsanvisningen.
- Værnemidler er personlige og må ikke bruges af andre.
- Kemaliehandsker skal effektivt kunne tilbageholde det kemikalie, man bruger i den tid, man bruger det.
- Engangshandsker må kun bruges én gang og skal smides ud efter brug.
- Filtrerende åndedrætsværn skal være monteret med et filter, der virker i forhold til det kemikalie, der bruges.
- Åndedrætsværn skal rengøres efter brug og opbevares, hvor de ikke udsættes for kemikalier.

6

ARBEJDE MED KEMIKALIER

- Kemikalierne må kun bruges til det, de er beregnet til og med de krævede beskyttelsesforanstaltninger.
- Kemikalier må ikke blandes, med mindre man er helt sikker på, hvad der må blandes sammen, og hvordan det virker.
- Hold orden på arbejdspladsen, det mindsker risikoen for uheld.
- Smid ud og ryd op. Kemikalier, der ikke længere benyttes, bør bortskaffes.
- Efterlad aldrig kemikalier i emballage eller beholdere uden navn og mærkning.
- Efterlad aldrig kemikalier som ikke er i lukket emballage eller er korrekt opbevaret.

7

HYGIEJNE

- Vask altid hænder før toiletbesøg og pauser.
- Brug eventuelt en hudcreme før og efter brug af kemikalier. Lad cremen tørre godt ind, før brug af kemikaliehandsker.
- Skift arbejdstøj, hvis der er spildt kemikalier på det og der er risiko for, at kemikaliet trænger igennem.
- Der bør ikke spises, drikkes eller ryges ved arbejde med kemikalier.

8

AFFALD

- Emballagen til kemikalieaffald skal være beregnet til det affald, der kommer i dem.
- Beholdere med affald skal være mærkede med indhold og affaldstype.
- Brug værnemidler ved håndtering af kemikalieaffald, hvis det er relevant.

EM
2009

9

SUBSTITUTION

Det overordnede princip ved brug af kemikalier er, at man inden arbejdets påbegyndelse skal overveje muligheden for substitution:

- Overvej, om det er nødvendigt at bruge kemikalier til det arbejde, der skal udføres.
- Brug altid det kemikalie, der er mindst farligt til den opgave, der skal løses.
- Brug altid mindst mulige mængder af kemikalier.

10

VIL DU VIDE MERE?

- Læs i vejledninger fra BAR service- og tjenesteydelser på hjemmesiden, www.bar-service.dk
- Læs i lovgivning og vejledninger på Arbejdstilsynets hjemmeside, www.at.dk
- Anmod leverandøren om at få udleveret sikkerhedsdatablade (leverandørbrugsanvisninger) for kemikalierne.
- Anmod om emballage til kemikalieaffald og mærkning af affald hos dit lokale kommunale affaldsselskab, eller dem der afhenter kemikalieaffald.

FI
2009

ADRESSER OG TELEFONNUMRE

Fællessekretariatet

H. C. Andersen Boulevard 18
1787 København V
Tlf.: 33 77 33 77

Arbejdstagersekretariatet

H. C. Andersens Boulevard 38, 2. sal
1553 København V
Tlf.: 33 23 80 11

Arbejdsgiversekretariatet

H. C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
Tlf.: 33 77 33 77

Sekretariatet for Ledere

Vermlandsgade 65
2300 København S
Tlf.: 32 83 32 83

Arbejdstilsynet

Postboks 1228
0900 København C
Tlf.: 70 12 12 88

Dette hæfte kan købes i Videncenter
for arbejdsmiljø, tlf. 39 16 53 07,
eller bestilles på hjemmesiden
www.arbejdsmiljobutikken.dk